

RAPORTUL DE EVALUARE A IMPELMENTĂRII SDL

- GAL PĂDUREA CRAIULUI -

Perioada 22.12.2016-01.10.2018

CUPRINS

ABREVIERI.....	2
1. Introducere	3
2.Rezumatul evaluarii.....	4
3.Contextul evaluării	5
3.1.PREZENTARE GAL PĂDUREA CRAIULUI.....	5
3.2.OBIECTIVE, PRIORITĂȚI ȘI DOMENII DE INTERVENȚIE.....	5
4.Scopul și obiectivele evaluării	9
4.1.SCOPUL EVALUĂRII	9
4.2.OBIECTIVELE EVALUĂRII.....	9
5.Metodologia de evaluare	13
5.1.METODE DE EVALUARE	13
5.2.DIFICULTĂȚI ÎN METODOLOGIA UTILIZATĂ	16
6.Descrierea programului, a măsurilor și a bugetului, în funcție de specificul studiilor de evaluare.....	17
6.1.DESCRIEREA PROGRAMULUI.....	17
6.2. SITUAȚIA MĂSURILOR GAL PĂDUREA CRAIULUI.....	17
7.Constatările și concluziile evaluării	20
8.Concluzii, recomandări și lecții învățate	37
8.1. CONCLUZII.....	37
8.2. RECOMANDĂRI	39
8.3. LECȚII ÎNVĂȚATE.....	39

PĂDUREA CRAIULUI

ABREVIERI

PNDR- Programul Național de Dezvoltare Regională

RNDR- Rețeaua Națională de Dezvoltare Rurală

AM-PNDR-Autoritatea de Management pentru Programul Național de Dezvoltare Regională

SDL- Strategia de Dezvoltare Locală

AFIR- Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale

GAL- Grup de Acțiune Locală

CD-Consiliul Director

SWOT- Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats

1. Introducere

Obiectivul general al GAL Pădurea Craiului este acela de a reuși menținerea populației în zona GAL Pădurea Craiului prin dezvoltarea unor activități economice durabile și sustenabile și prin creșterea atractivității zonei îmbunătățind condițiile de viață.

GAL Pădurea Craiului dorește să fie un grup care:

- Să adune în jurul unui proiect comun grupurile relevante de interese din teritoriul acoperit;
- Să fie autonom în luarea deciziilor și să aibă capacitatea de a privi dintr-o perspectivă durabilă resursele locale;
- Să coreleze diferite măsuri;
- Să profite de oportunitățile oferite de diferitele resurse locale;
- Să fie deschis ideilor inovatoare;
- Să poată să relaționeze și să integreze abordări sectoriale diferite.

Evaluarea GAL are ca principal scop analiza eficacității (măsura în care au fost îndeplinite obiectivele stabilite), eficienței (relația optimă între resursele folosite și rezultatele obținute), relevanței (măsura în care obiectivele programate sunt în conformitate cu nevoile, problemele și diferite alte aspecte întâlnite în implementarea programului) și a impactului socio-economic generat de intervențiile programului asupra dezvoltării durabile a mediului rural.

Planul de evaluare precum și concluziile rezultate au fost în mod direct corelate cu datele provenite din sistemul de monitorizare, desigur acestea fiind la rândul lor în relație directă cu gradul de implementare a măsurilor programate. Dacă luăm în considerare numărul de proiecte contractate.

Evaluarea la nivel GAL presupune pe de o parte evaluarea eficienței implementării SDL și pe de altă parte evaluarea contribuției adusă de SDL, ca parte a Planului Național de Dezvoltare Rurală la atingerea indicatorilor și obiectivelor acestuia.

Componența echipei de evaluare este alcătuită din angajații GAL Pădurea Craiului.

Evaluarea SDL totalizează ansamblul activităților realizate de echipa GAL pentru implementarea acesteia și atingerea obiectivelor propuse.

Evaluarea se face pe baza indicatorilor (de input, output, de rezultat, de impact, respectiv a indicatorilor inițiali, etc).

Acest raport se va baza pe obligativitatea beneficiarilor și a GAL de a furniza informații către AM-PNDR referitoare la stadiul și progresul implementării proiectelor.

2. Rezumatul evaluării

Acest raport de evaluare prezintă analiza performanței în implementarea Strategiei de Dezvoltare Locală GAL Pădurea Craiului pentru perioada 2014-2020.

Raportul de autoevaluare al SDL al GAL Pădurea Craiului cuprinde rezultatele activităților de observare, analiză și evaluare a datelor privind intervențiile și acțiunile finanțate în perioada 22.12.2016 - 01.10.2018 prin intermediul PNDR 2014-2020, sub-măsura 19 .2 axa LEADER și este realizat de membrii echipei GAL Pădurea Craiului în colaborare cu Consiliul director și liderii locali care dețin informații importante pentru o bună planificare a evaluării.

Pe parcursul procesului de evaluare echipa de evaluatori a utilizat atât surse primare de date, cât și surse secundare. Analiza a fost realizată având în vedere proiectele contractate în această perioadă.

Strategia GAL Pădurea Craiului a abordat dimensiunea inovativă prin introducerea unor noi metode de organizare ce vizează nevoile grupurilor de persoane dezavantajate. Astfel, în cadrul fiecărei măsuri elaborate, o importanță aparte se acordă solicitanților care răspund nevoilor specifice ale persoanelor dezavantajate. Totodată, se va pune accent pe dezvoltarea ecoturismului, ca formă particulară a turismului rural.

Constatările sunt exprimate în baza concluziilor la întrebările de evaluare, după cum urmează:

- Activitățile și resursele alocate au fost adresate celor mai importante nevoi ale teritoriului GAL Pădurea Craiului;
- În ceea ce privește resursele alocate pentru proiectele aflate în implementarea vor produce efectele dorite o dată cu închiderea lor;
- Indicatorii prevăzuți în SDL vor fi îndepliniți o dată cu finalizarea proiectelor, deoarece GAL Pădurea Craiului nu are nici un proiect finalizat în perioada vizată.

3. Contextul evaluării

3.1. Prezentare GAL Pădurea Craiului

Asociația GAL Pădurea Craiului este un parteneriat public-privat constituit în scopul cooperării dintre autoritățile publice locale și sectorul privat, respectiv organizații non-guvernamentale, asociații ale producătorilor, în vederea realizării și implementării SDL-ului, care produce efecte pozitive pe piața forței de muncă și în dezvoltarea locală.

Asociația GAL Pădurea Craiului a fost înființată în anul 2016, având ca teritoriu suprafața a 8 comune: Răbăgani, Pomezeeu, Dobrești, Roșia, Căbești, Curățele, Budureasa, Pietroasa.

Teritoriul analizat este situat în partea sud-est a județului Bihor, până la granița cu județul Alba, în zona Țara Beiușului. Din componența acestuia fac parte 8 comune însumând o suprafață totală de 1.007,55 km².

Populația în teritoriul GAL a urmat cursul întregului județ, prezentând scăderi accentuate. În urma recensământului din 2011, populația întregului GAL era de 22.786 locuitori prezentând o scădere de 2.114 locuitori față de recensământul din 2002 când s-au înregistrat 24.900 locuitori.

Structura Asociației GAL Pădurea Craiului este alcătuită din 24 de membri.

3.2. Obiective, priorități și domenii de intervenție

La nivel SDL au fost definite 4 priorități, fiind transpuse prin domenii de intervenție astfel:

- A. P6 . Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale;

Domenii de intervenție:

- D.I.) 6A- Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor;
- D.I.) 6B - Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale;
- D.I.) 6A -Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale.

B. P2. Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor;

Domenii de intervenție:

- D.I.) 2A-Îmbunătățirea performanței economice a tuturor exploatațiilor agricole și facilitarea restructurării și modernizării exploatațiilor, în special în vederea sporirii participării pe piață, precum și a diversificării activităților agricole.
- C. P 1. Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, în silvicultură și în zonele rurale.

Domenii de intervenție:

- D.I.) 1C- Încurajarea învățării pe tot parcursul vieții și a formării profesionale în sectoarele agricol și forestier.

D.P3. Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură;

Domenii de intervenție:

- D.I.) 3A – Îmbunătățirea competitivității producătorilor primari printr-o mai bună integrare a acestora în lanțul agroalimentar prin intermediul schemelor de calitate, al creșterii valorii adăugate a produselor agricole, al promovării pe piețele locale și în cadrul circuitelor scurte de aprovizionare, al grupurilor și organizațiilor de producători și al organizațiilor interprofesionale.

Tabel.nr.1.Obiective, priorități, domenii de intervenție

Obiectivul de dezvoltare	Priorități de dezvoltare rurală	Domenii de intervenție	Măsuri	Indicatori de rezultat

rurală 3- Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă	P6: Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale	6A) Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă	M 1/6A – Dezvoltarea durabilă a economiei rurale prin încurajarea activităților non-agricole, în scopul creșterii numărului de locuri de muncă și a veniturilor adiționale	-locuri de munca create – 14 -servicii turistice create – 3 - totalul investițiilor = 5
			M3/2A;6A - Soluții inovative pentru o agricultură/industrie alimentară competitivă în teritoriul GAL	- locuri de muncă create = 1
		6B) Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale	M 2/6B - Dezvoltarea și îmbunătățirea mediului rural.	-populație netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite =20.000 -comunități deservite = 4 - totalul investițiilor = 5
Obiectivul de dezvoltare rurală 1- Favorizarea competitivității agriculturii	Priorități de dezvoltare rurală	Domenii de intervenție	Măsuri	Indicatori de rezultat
	P2: Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării	2A) Îmbunătățirea performanței economice a tuturor exploatațiilor agricole și facilitarea restructurării și modernizării exploatațiilor, în special în vederea creșterii participării pe	M 3/2A;6A - Soluții inovative pentru o agricultură/industrie alimentară competitivă în teritoriul GAL.	Numărul de exploatații agricole/ beneficiari sprijinți – 5

	durabile a pădurilor	pieță și a orientării spre piață, precum și a diversificării activităților agricole		
	P3: Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură	3A) îmbunătățirea competitivității producătorilor primari printr-o mai bună integrare a acestora în lanțul agroalimentar prin intermediul schemelor de calitate, al creșterii valorii adăugate a produselor agricole, al promovării pe piețele locale și în cadrul circuitelor scurte de aprovizionare, al grupurilor și organizațiilor de producători și al organizațiilor interprofesionale	M5/3A – Sprijinirea participării la scheme de calitate	Numărul de exploatații agricole care primesc sprijin pentru participarea la sistemele de calitate, la piețele locale și la circuitele de aprovizionare scurte, precum și la grupuri/organizații de producători = 1

Obiectivul de dezvoltare rurală 2	Priorități de dezvoltare rurală	Domenii de intervenție	Măsuri	Indicatori de rezultat
Asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice	P1: Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, în silvicultură și în zonele rurale	1C) încurajarea învățării pe tot parcursul vieții și a formării profesionale în sectoarele agricol și forestier	M4/1C-Cunostinte și informatii adecvate practicării unei agriculturi durabile și prietenoase cu mediul inconjurător	- Numărul total al participanților instruiți = 20 Numărul de exploatații agricole/beneficiari sprijinți = 12

Sursa: Strategia de Dezvoltare Locală GAL Pădurea Craiului

4. Scopul și obiectivele evaluării

4.1.Scopul evaluării

Evaluarea are un caracter periodic, fiind realizată numai în anumite momente ale ciclului strategiei, de asemenea evaluarea este mai cuprinzătoare din punct de vedere al scopului său.

GAL Pădurea Craiului va evalua eficiența, eficacitatea, relevanța și impactul măsurilor sale în teritoriul GAL.

Scopul acestei evaluări este de a structura o serie de activități care să evalueze contribuția adusă de SDL la elaborarea PNDR și desigur la atingerea obiectivelor FEADR. Evaluarea măsoară contribuția și impactul SDL în dezvoltarea teritoriului.

4.2.Obiectivele evaluării

Obiectivele acestei evaluări este de a afla în ce situație se află GAL Pădurea Craiului în ceea ce privește activitatea pe care o desfășoară, mai exact:

- În ce măsură au fost obținute rezultatele planificate;
- Gradul de utilizare a resurselor;
- Impactul asupra beneficiarilor de proiecte;

- Rolul și impactul programului LEADER în teritoriul GAL;
- Aflarea dificultăților apărute în vederea implementării proiectelor.

În situația GAL Pădurea Craiului nu există niciun proiect finalizat, astfel evaluarea se va axa pe următoarele aspecte:

- Analiza progresului implementării proiectelor contractate;
- Analiza progresului privind depunerea și contractarea proiectelor, factorii care influențează acest progres;
- Lecții care pot fi desprinse, aplicabile pentru viitoare perioadă de programare.

Evaluarea SDL reprezintă o oportunitate de abordare a punctelor slabe, prin consolidarea punctelor tari și utilizarea oportunităților spațiului rural. Astfel, SDL 2014-2020 își propune valorificarea și continuarea eforturilor pentru dezvoltarea rural prin următoarele obiective strategice:

- Diversificarea economiei rurale, dezvoltarea economică a zonelor rurale și eradicarea sărăciei;
- Dezvoltarea serviciilor pentru populație și alte activități economice, crearea de locuri de munca diversificarea activităților economice, crearea de locuri de muncă, îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor pentru îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale;
- Favorizarea competitivității agriculturii;
- Îmbunătățirea condițiilor de viață a locuitorilor.

Obiectivul general al planului de evaluare este reprezentat de evaluarea relevanței, eficienței și eficacității programului LEADER în Teritoriul GAL, dar și a impactului și factorilor de succes sau de eșec ai programului. Realizarea obiectivului general asigură analiza modului în care programul LEADER a răspuns nevoilor din teritoriul GAL Pădurea Craiului care este alcătuit din 8 comune Roșia, Budureasa, Răbăgani, Curățele, Căbești, Dobrești, Pietroasa, Pomezueu întins pe o suprafață de 1007,55 km² și o populație de 22.782 locuitori. Teritoriul acoperit de acestea prezintă continuitate teritorială și caracteristici comune și omogene în ceea ce privește relieful, clima, solurile, demografia, turismul, mediul economic, social și cultural.

Alocarea financiară pentru GAL Pădurea Craiului este de 2.124.434,31 euro din care 1.800.010,31 reprezentând 84,73 % pentru Sm 19 .2 iar 324.424 reprezentând 15,27 % pentru Sm 19.4.

Tabel nr.2. Identificarea beneficiarilor pe fiecare măsură

Măsuri	Alocare masura	Tipuri de beneficiari	Legături cu GAL
Măsura M1/6A- Dezvoltarea durabilă a economiei rurale prin încurajarea activităților non-agricole, în scopul creșterii numărului de locuri de muncă și a veniturilor adiționale .	525.484.38 Euro – 27% din alocarea toala .	Micro-întreprinderi și întreprinderi non-agricole mici, existente și nou înființate din spațiul rural; Fermieri sau membrii unor gospodării agricole care își diversifică activitatea de bază agricolă prin dezvoltarea unei activități non-agricole în zona rurală în cadrul întreprinderii deja existente încadrabile în categoria microîntreprinderi și întreprinderi mici, cu excepția persoanelor fizice neautorizate; Întreprinderi sociale; Cooperative; Beneficiarii măsurii M3/2A;6A și/sau ai măsurii M5/3A	Măsură cu alocare specifică în teritoriul GAL, în cadrul căruia au fost contractate proiecte în anul 2018 în valoare de 285.334 euro. și proiecte în valoare de 477.701,46 euro depuse la GAL din care selectate la nivel de GAL în suma de 239.946,16 euro.
Măsura M2/6B- Dezvoltarea și îmbunătățirea mediului rural	1 071 513 euro- 50.44% din valoarea totala	Autorități publice locale și asociațiile acestora (ADI-uri); Asociații și fundații; Furnizori acreditați de servicii sociale; GAL PĂDUREA CRAIULUI, în situația în care, în urma lansării primului apel de selecție, nu se depun proiecte.	Măsură cu alocare specifică în teritoriul GAL, în cadrul căruia au fost contractate proiecte în anul 2018 în valoare de 1.010.511 euro. Alocarea pe Componenta C este

			de 60.000 euro, se va depune proiect în anul 2019.
Măsura M3/2A;6A- Soluții inovative pentru o agricultură/industrie alimentară competitivă în teritoriul GAL	157 912 euro – 7,43% din valoarea totala	Fermierii, cu excepția persoanelor fizice neautorizate; Cooperativele (cooperativele agricole și societățile cooperative agricole), grupuri de producători, constituite în baza legislației	Măsură cu alocare specifică în teritoriul GAL, în cadrul căruia a fost depus un proiect la GAL se vor depune proiecte în 2019.
Măsura M4/1C- Cunoștințe și informații adecvate practicării unei agriculturi durabile și prietenoase cu mediul înconjurător	30 000,31 euro -1.41 % din valoarea totala	Entități publice sau private care activează în domeniul formării profesionale a adulților (pentru proiecte care vizează formarea profesională) sau în domeniul activităților de informare/demonstrative și/sau diseminare (pentru proiecte care vizează activități de informare/demonstrative și/sau diseminare).	Măsură cu alocare specifică în teritoriul GAL, în cadrul căruia se vor depune proiecte în anul 2019.
Măsura M5/3A- Sprijinirea participării la scheme de calitate	15 000 euro- 0.71 % din valoarea totala	Fermieri; Grupuri de fermieri, legal constituite care își desfășoară activitatea agricolă pe teritoriul României și participă pentru prima dată la o schemă de calitate a UE sau într-o schemă de calitate națională.	Măsură cu alocare specifică în teritoriul GAL, în cadrul căruia se vor depune proiecte în anul 2019.

5. Metodologia de evaluare

Metodologia aleasă pentru evaluarea programului este de o importanță vitală în asigurarea transparenței acestui exercițiu. Natura acestei activități (care implică o analiză evaluativă sau un raționament asupra beneficiilor unei intervenții) poate avea rezultatul ca managerii publici să caute motive de justificare, fiind mai puțin entuziaști în legătură cu activitatea de evaluare. Prin urmare, este de o importanță vitală ca evaluatorii să poată demonstra că au adoptat o abordare metodologică amănunțită și credibilă în realizarea evaluării.

5.1. Metode de evaluare

Evaluare se face atât prin metode și tehnici cantitative cât și prin metode și tehnici calitative.

Colectarea de date necesare pentru efectuarea evaluării se bazează în principal pe informațiile obținute de la beneficiari și instituțiile implicate în procesul de implementare a SDL.

GAL Pădurea Craiului a ales ca și metode de evaluare, atât metode cantitative- ancheta pe bază de chestionar și analiza datelor administrative, cât și metode calitative- focus grupul.

GAL Pădurea Craiului a stabilit un număr de 7 întrebări de evaluare, după cum urmează:

- 1. În ce măsură intervenția strategiei GAL va contribui la stimularea activităților economice din domeniul non-agricol?**
- 2. În ce măsură intervenția strategiei GAL va contribui la îmbunătățirea condițiilor de viață a locuitorilor din zona rurală?**
- 3. În ce măsură intervenția strategiei GAL va contribui la îmbunătățirea performanței agricole din zona rurală?**
- 4. În ce măsură intervenția strategiei GAL va contribui la încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură din zona rurală?**

5. Din ce cauză măsura privind participarea la schemele de calitate nu se pot implementa?
6. În ce măsură intervenția strategiei GAL va contribui la dezvoltarea serviciilor sociale din zona rurală?
7. Care considerați că este rolul programului LEADER și impactul acestuia în teritoriul GAL?

Analiza datelor administrative

Analiza datelor administrative este un proces de colectare a informațiilor relevante pentru evaluare, din surse scrise, ex. rapoarte de progres ale beneficiarilor de proiecte, date de monitorizare, documente rezultate ca urmare a implementării proiectelor, analize socio-economice relevante pentru obținerea strategiei etc.

Prin folosirea acestei metode s-a analizat baza datelor provenite de la AFIR pentru măsurile M1/6A, M2/6B și M3/2A;6A, datele utilizate prezintă situația proiectelor contractate până la data de 01.10.2018 și rapoartele lunare ale GAL Pădurea Craiului.

Datelor administrative au fost colectate din perioada 22.12.2016 - 01.10.2018.

Analiza datelor administrative a permis înțelegerea stadiului de implementare a măsurilor și desigur a evidențiat date cantitative.

Metoda de analiză a datelor administrativă a facilitat procesul de formulare a unui răspuns în ceea ce privește: numărul de proiecte contractate, sumele contractate pe proiecte, stadiul de implementare a fiecărui proiect.

Ancheta pe bază de chestionar

Chestionarul este o tehnică cantitativă de colectare a datelor prin adresarea de întrebări: persoanelor care au anumite cunoștințe despre un anumit fenomen, proces, eveniment, activitate etc; persoanelor care au anumite caracteristici (vârstă, gen, nivel educațional, ocupație, funcție